

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2024. № 11.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.11.56>

УДК 33.657

Г. П. Мартинюк,

к. е. н., старший викладач кафедри фінансів і кредиту,

Поліський національний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3572-2770>

**ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ
ЗВІТНОСТІ ТА ЇЇ ТРАНСФОРМАЦІЙНІ УДОСКОНАЛЕННЯ В
УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

H. Martynyuk,

PhD in Economics, Senior Lecturer of the Department of Finance and Credit,

Polissia National University

**THE ORGANIZATIONAL ASPECTS OF FINANCIAL REPORTING
FORMATION AND ITS TRANSFORMATIONAL IMPROVEMENTS
UNDER MARTIAL LAW CONDITIONS**

В результаті дослідження запропоновано організаційну послідовність підготовки та формування звітності бізнесом розмежувати на п'ять етапів: завершення відображення операцій та формування первинної документації, аналіз та аудит первинних документів, проведення інвентаризації та відображення її результатів, формування головної книги та закриття рахунків по доходах та витратах із складанням оборотно-

сальдової відомості з формуванням повної, об'єктивної та достовірної звітності підприємства.

Встановлено, що на першому рівні удосконалень здійснюється формування взаємодовіри між користувачами звітності на основі наявності високого рівня облікової та фінансової культури. Другий рівень пов'язаний з організаційною послідовністю та розмежуванням на підготовчий і завершальний етапи. Третій рівень, зумовлений створенням сприятливого середовища для прийняття рішень на основі обрахунку фінансових показників, недопущення антикризових явищ у бізнесі, а відтак, і післявоєнної відбудови економіки країни.

Based on the findings, the study proposes an organizational sequence for preparing and forming business reports, which should be divided into five stages: completion of transaction recording and primary documentation formation, analysis and audit of primary documents, conducting an annual inventory and reflecting its results, preparation of the general ledger and closing accounts for revenues and expenses, including the preparation of a trial balance, and filling out financial reporting forms, resulting in the formation of complete, objective, and reliable business reports.

It is concluded that the organizational sequence of financial reporting formation involves actions for consolidating accounting data to disclose information in legally defined formats. The specific feature of the reporting forms is the initial consolidation and grouping of accounting information in the statement of financial position and performance, followed by its detailed presentation in the statement of cash flows, capital management, and tax payments.

In summary, based on the research on financial reporting formation, it can be stated that there is a legislative and scientific order of information flows regarding the financial condition and performance results of a business, which are

presented in financial reports and used by both external and internal stakeholders to make effective informational, investment, and management decisions.

It has been established that at the first level of transformational improvements, the formation of mutual trust between financial report users takes place based on the principles of information disclosure and the presence of a high level of accounting and financial culture. The second level is related to the organizational sequence of financial reporting formation, which is divided into preparatory and final stages. The third level of transformations is driven by the creation of a favorable environment for managerial decision-making based on the calculation of financial indicators, preventing anti-crisis phenomena in business, and, consequently, contributing to the post-war reconstruction of the country's economy.

Ключові слова: *облік, фінансова звітність, інформаційні потоки, організаційна послідовність, формування форм звітності, трансформаційне перетворення.*

Keywords: *accounting, financial reporting, information flows, organizational sequence, report form preparation, transformational transformation.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Попри повномасштабні військові дії, розвиток бізнесу піддається впливу процесів фінансової глобалізації та характеризується все більшим застосуванням міжнародних стандартів обліку та фінансової звітності. Підприємницькі структури швидко переймають міжнародний досвід і запроваджують різноманітні інноваційні інструменти що дозволяють, спростити систему формування фінансової звітності. Разом з тим Євроінтеграційний вектор розвитку України передбачає досягнення адаптації національного бухгалтерського законодавства до європейських та міжнародних стандартів.

Домінантами успіху в умовах воєнного стану є не тільки збереження бізнесу та відображення фінансового стану та результатів діяльності в фінансовій звітності. Разом з тим, для підприємств залишаються актуальними і набувають дедалі більшого значення дотримання та збереження національних стандартів фінансової звітності. Отже, дане дослідження є досить актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Вирішення окремих проблем обліку та звітності та шляхи їх покращення широко і різноманітно висвітлені в дослідженнях багатьох науковців таких як: Пилипенко О., Панченко О., Позняковської Н., Ловінської Л., Овсюк Н. та багато інших. Перераховані науковці досліджували стан та напрями удосконалення фінансової звітності, але, особливо із введенням воєнного стану в Україні, організаційна послідовність формування звітності підприємств та її трансформаційні зміни в період воєнного стану потребують подальшого дослідження.

Метою дослідження є формування організаційних аспектів формування фінансової звітності та її трансформаційне удосконалення враховуючи військовий стан України.

Визначена мета обумовила необхідність вирішення наступних завдань:

- розкрити сутність фінансової звітності;
- дослідити вплив зовнішніх та внутрішніх чинників на звітність підприємств;
- обґрунтувати теоретичні аспекти та розмежувати організаційну послідовність складання форм фінансової звітності на етапи;
- визначити рівні трансформаційних удосконалень в контексті формування та застосування звітності в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Система визначення фінансового стану підприємницьких структур, їх результатів діяльності на основі руху

грошових потоків та зміни власного капіталу формується на основі ведення обліку за планом рахунків, які надають інформацію про обсяги активів, пасивів, доходів та витрат. Оскільки, наявний рух підсумовується у формах звітності, що формуються на основі бухгалтерського законодавства, у бізнесу виникає необхідність в дослідженні аспектів обґрунтування облікової політики, ведення обліку, а відтак, і формування звітності.

Фінансова звітність підприємств визначається як законодавчо врегульовані інформаційні потоки сформовані на основі ведення обліку представлені у вигляді структурованих таблиць з метою підведення підсумків про фінансовий стан підприємства, результативність по видах діяльності, зміні капіталу сформованих на основі вхідних та вихідних грошових потоків.

Для ефективного функціонування системи обліку, оподаткування та звітності, дослідження залежності її окремих ланок, варто виділити чинники зовнішнього та внутрішнього впливу. Пріоритетом такого вектору є захист бізнесу від негативного впливу зовнішніх факторів з метою забезпечення успішних показників фінансового стану та дотримання визначеного рівня економічної безпеки підприємств.

На стан облікового процесу впливають численні фактори - зовнішні, внутрішні, економічні, оціночні, викликаючи велику кількість серйозних проблем, які стоять на заваді формування фінансової звітності за визначеними законодавством якісними характеристиками. Проте проблеми, які стоять перед , не є неподоланими.

До чинників зовнішнього впливу що мають ступінь певного впливу на фінансовий стан та результати діяльності відносять правові, економічні, податкові та технологічні чинники. Наразі, особливо доречними та актуальними можна вважати правові чинники, що обґрунтовуються в законодавстві через паралельне функціонування трьох стандартів: національного, європейського та міжнародного.

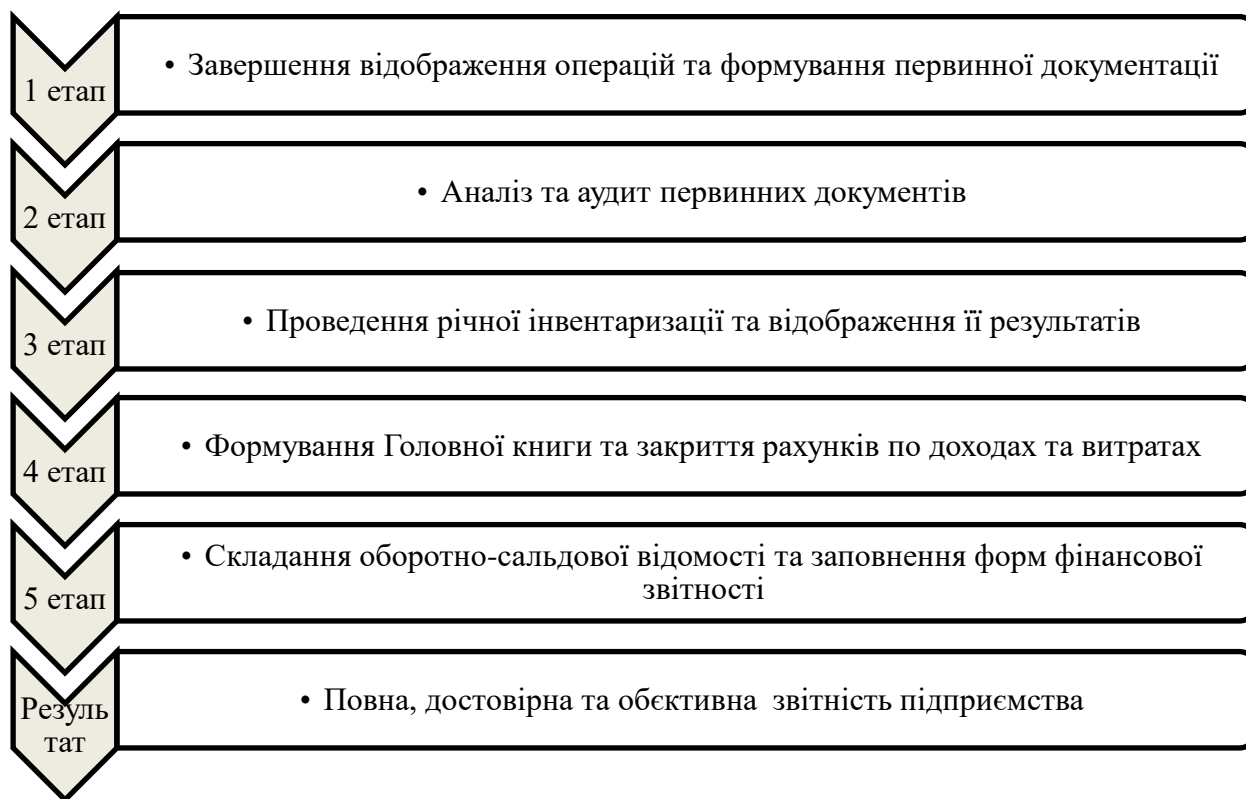
До чинників внутрішнього впливу відносимо економічний стан підприємства, облікову політику його прибутковість, а відтак, і можливість забезпечення фінансових служб новітніми бухгалтерськими інструментами. Податкові важелі, види діяльності та розмір доходів впливають на можливість застосування спрощеної системи обліку, оподаткування та звітності підприємств.

Аналіз інклюзії рівня законодавчого забезпечення питань, щодо фінансової звітності слід зазначити про достатньо високий ступінь регулювання на національному та європейському рівнях. Законодавство Європейського союзу представлено Директивою про річну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність та пов'язану звітність певних типів підприємств від 26.06.2013 р. № 2013/34/ЄС та МСФЗ. Національний рівень формує Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» та Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва».

Інклюзію рівня законодавчого забезпечення підтверджують в наукових доробках і колектив авторів на чолі із Ловінською Л. Г. які стверджують що «Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку в Україні, яке спирається на міжнародні та національні стандарти, створює всі необхідні умови для достовірного відображення фінансово-економічного становища підприємства в умовах збройної агресії російської федерації» [3]. Разом з тим, вони звертають увагу на: «застосування відповідних норм стандартів забезпечує врахування як особливих обставин воєнного стану, так і наслідків воєнних дій та подій через відображення певних операцій, визнання, оцінку елементів фінансової звітності та розкриття інформації» [3].

Облікові положення закону та стандартів визначають ключові правила підготовки та формування фінансової звітності. Ми ж пропонуємо організаційну послідовність підготовки та формування звітності бізнесом

відображену на рис. 1 розмежувати на п'ять етапів з формуванням повної, об'єктивної та достовірної звітності підприємства (рис.1).

Рис. 1. Організаційна послідовність формування фінансової звітності суб'єктами підприємницької діяльності

Джерело: власні дослідження.

Організаційну послідовність формування фінансової звітності можна представити підготовчим та результативним напрямками. До підготовчого напрямку відносять систему аналізу і аудиту первинної документації та обов'язкове проведення інвентаризації активів та зобов'язань перед формуванням звітності. Підведеними підсумками в головній книзі та оборотно-сальдовій відомості розпочинається результативний напрям формування фінансової звітності, що закінчується заповненням всіх форм звітності.

Першими етапами формування звітності можна визначати завершення відображення в обліку усіх господарських операцій, здійснення якісного їх аналізу та аудиту, що проявляється як правильна організація обліку активів та пасивів, доходів та витрат. Законодавчим регулюванням обліку

виступають Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» та ПсБО.

Проведення річної амортизації та відображення її результатів регламентується Положенням про інвентаризацію активів та зобов'язань прийнятим в жовтні 2014р. Результативним підсумком річної амортизації є забезпечення достовірності даних обліку з фактичною наявністю ресурсів та зобов'язань з метою відображення достовірної інформації в фінансовій звітності підприємницьких структур.

Оскільки, підбиття підсумків головної книги та формування оборотно-сальдової відомості, із закриттям рахунків класу доходів та витрат розпочинає результативний напрям, то їх рівність, гарантує правильність заповнення визначених форм звітності. Форми фінансової звітності це структуризовані таблиці затвержені в законодавчому порядку, що відображають грошове вираження активів і пасивів та результативний підсумок між доходами та витратами підприємства.

Ключовим етапом організації формування фінансової звітності є урівноваження активів і пасивів у балансі станом на кінець року та визначення результатів діяльності й сукупного доходу підприємства. Деталізування операційних витрат та показників прибутковості акцій завершують формування першої та другої форм фінансової звітності. Дані форми є ключовими та головними у звітності підприємства. Всі інші форми уточнюють, деталізують та розшифровують інформацію, яка представлена у перших двох формах.

Фінансовими інструментами в звіті про рух грошових коштів виступають вхідні та вихідні грошові потоки, що обліковуються на рахунках третього класу. Звіт про рух грошових коштів – таблиці, які формують інформацію про чистий рух коштів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, задля, визначення результату від всіх видів діяльності за визначений період. Можливий варіант визначення чистого руху коштів від всіх видів діяльності за непрямим методом.

Зміни у структурі, наслідки змін та рух власного капіталу за рік відображає ф-4 «Звіт про власний капітал» що має відмінності від попередніх трьох форм, через формування інформації у таблиці, що має шахову структуру. Примітки до фінансової звітності (ф-5) конкретизують інформацію вже подану в узагальненому вигляді у попередніх формах звітності та відображають інформацію по групах нематеріальних активів, основних засобів, грошових коштах тощо. Однак у власних наукових доробках Іванчук Н. В. пропонує «поряд із затвердженими формами балансу, звіту про фінансові результати, звіту про рух грошових коштів та звіту про власний капітал, затвердити єдину форму приміток, що забезпечить однорідність подання інформації всіма вітчизняними підприємствами»[2].

Шосту та сьому форму звітності формують великі підприємства і підприємства суспільного характеру відображаючи інформацію про фінансові показники, соціальну відповідальність та розрахунки з бюджетом.

Спрощена система обліку дає право бізнесу формувати фінансову звітність за спрощеною версією визначеною ПСБО 25 формуючи звіт про фінансовий стан та результати діяльності в першій та другій формах. Досліджуючи світовий досвід формування звітності малим та середнім бізнесом група науковців разом із Позняковською Н. М. рекомендують «для покращення якісних характеристик та інформативності фінансової звітності надавати примітки у складі фінансової звітності малих підприємств» [9].

Отже, організаційна послідовність формування фінансової звітності являє собою дії з узагальнення даних обліку для оприлюднення інформації в законодавчо визначених формах. Особливістю форм звітності є спочатку узагальнення та групування бухгалтерської інформації в звіті про фінансовий стан та результати діяльності, а потім її деталізацію в звіті про рух коштів, капіталу, управлінні та податкових платежах. І тому саме правильні організаційні аспекти ведення обліку та формування звітності дозволять підприємствам виконувати облікові та звітні зобов'язання в повному обсязі, їх аналізувати, та приймати ефективні управлінські рішення.

Досліджуючи фінансову звітність науковці на чолі із Шеверя Я. В. роблять висновки «що розробка та моделювання спеціалізованих форм фінансової звітності є сучасною вимогою механізму прийняття стратегічних рішень зовнішніми користувачами, та реалізується за допомогою підвищення аналітичності інформаційного забезпечення шляхом використання комплексних фінансових показників, як одного із засобів гармонізації, що характеризує всі сторони господарської діяльності підприємства, та повинен відображатися в процесі складання бухгалтерської звітності для достовірного, повного і правдивого інформаційного забезпечення потреб зовнішніх користувачів» [11].

Аналіз останніх досліджень та публікацій доводить, що наразі у полі зору науковців перебувають проблеми отримання достовірної інформації для аналізу фінансового стану підприємств для прийняття управлінських рішень. Досліджуючи фінансову звітність як інформаційний портал для фінансового менеджменту група наукових дослідників на чолі з Овсюк Н. В. стверджують що «дотримуючись усіх принципів та вимог складання та подання фінансової звітності, користувачі зможуть об'єктивно оцінити фінансовий стан підприємства та застосовувати цю інформацію у прийнятті раціональних управлінських рішень у майбутньому» [6].

Отже, підсумовуючи дослідження щодо формування фінансової звітності можна стверджувати про законодавчу та наукову упорядкованість інформаційних потоків щодо фінансового стану, результатів діяльності бізнесу які представлені у фінансовій звітності та використовуються зовнішніми і внутрішніми користувачами для прийняття ефективних інформативних, інвестиційних та управлінських рішень.

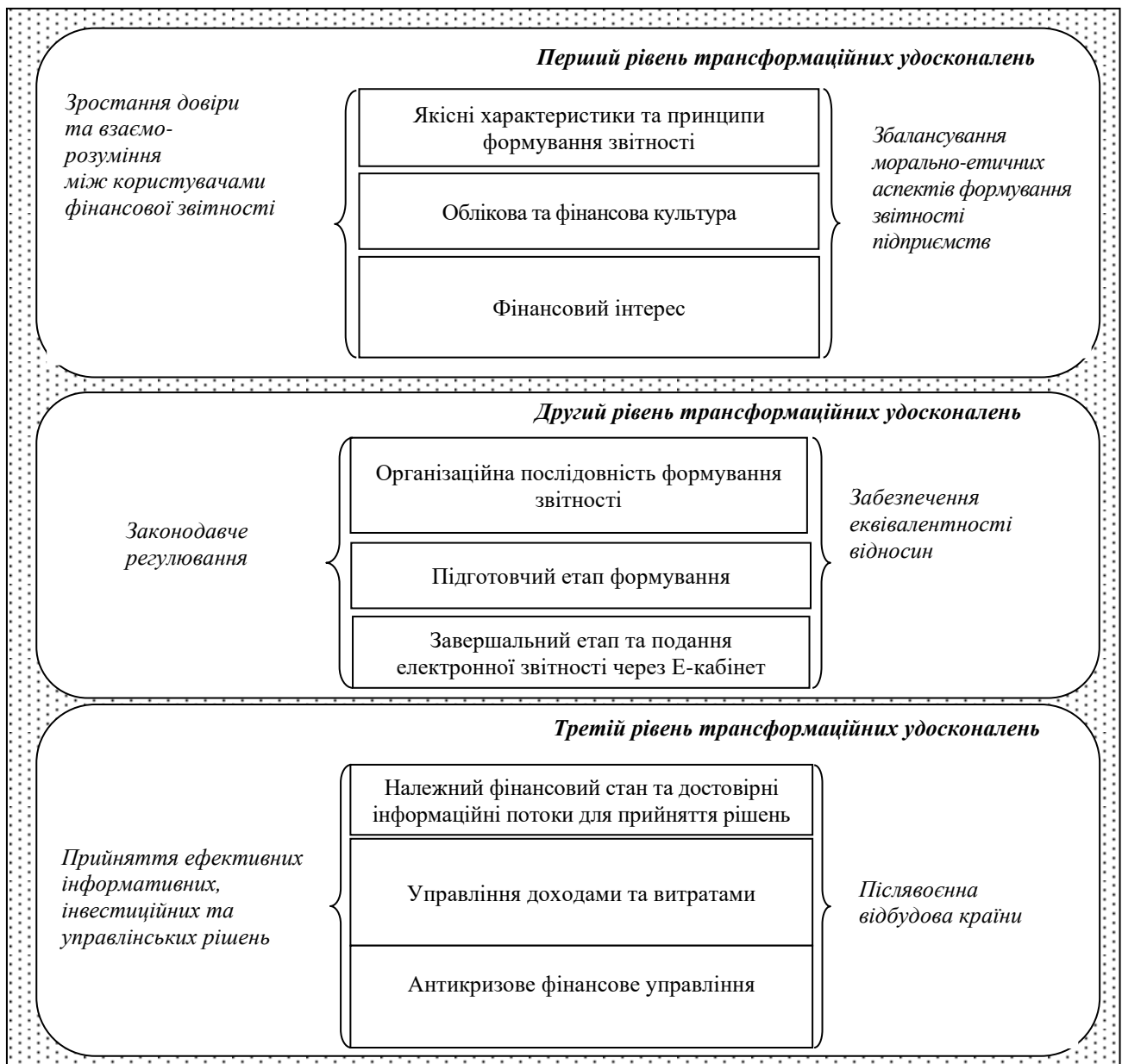
Одним із ключових фінансових інструментів управління бізнесом, планування його діяльності є фінансова звітність підприємства, за допомогою якої він встановлює орієнтир щодо змін в діяльності на наступний період. Разом з тим у власних наукових доробках науковці на чолі із Л. Марущак досліджуючи фінансову звітність як елемент системи

управління підприємством стверджують що «звітні показники завжди були і будуть важливим джерелом інформації про виконання планів розвитку підприємства, для подальшого розуміння напрямку руху та прийняття правильних управлінських рішень» [5].

Так Пилипенко О. досліджуючи прогнозовану фінансову звітність за МСФЗ в умовах воєнного стану констатує що «з метою підвищення в майбутньому інвестиційної привабливості окремих суб'єктів господарювання важливим є складання прогнозованої фінансової звітності за МСФЗ з детальним описом бізнес-середовища в умовах бойових дій або їх відсутності» [8]. В даних дослідженнях він робить висновки про «перегляд підходів до зменшення корисності активів, зокрема фінансових, детальне розкриття фінансових ризиків, з огляду на фактори воєнного стану, пошук резервів і оцінка перспектив активізації ділової активності є ключовими для формування показників прогнозованої фінансової звітності у 2023 році» [8].

Н. Костишин та Т. Яловець в наукових доробках присвячених стану обліково-податкової діяльності констатують що: «Обліково-податкова система зіштовхнулась з новими викликами, вирішення яких потребує оперативності та врахування майбутніх наслідків» [10]. Науковці констатують що: «... запроваджених податкових змін, особливостей діяльності підприємства в повному чи частковому просторі, найбільш поширених проблем оплати праці в умовах воєнного стану, аспектів, які має врахувати обліковий персонал, на сьогодні є ключовими в контексті забезпечення функціонування суб'єктів господарювання».[10]

Встановлення державою на початку війни преференцій для бізнесу шляхом підтримання інвестиційних можливостей компаній, запровадження особливостей в оподаткуванні та скасування механізмів контролю були впроваджені для підтримки бізнесу. Ми ж пропонуємо застосування ієрархічних трьохрівневих трансформаційних удосконалень в контексті формування та застосування звітності в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови (рис. 2).

Рис.2. Трансформаційні удосконалень фінансової звітності в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови країни

Джерело: удосконалено на основі [4].

На першому рівні трансформаційних удосконалень здійснюється формування взаємодовіри між зовнішніми користувачами звітності та бізнесом в основі якої закладено систему формування звітності на основі принципів висвітлення інформації, послідовності відображення залишків по рахунках обліку та безперервної діяльності підприємства та якісних характеристик, наявності високого рівня облікової та фінансової культури. Збалансування морально-етичних аспектів формування звітності підприємств

приведе до зростання взаєморозуміння між учасниками та користувачами фінансової звітності[4].

Другий рівень пов'язаний з організаційною послідовністю формування фінансової звітності із розмежуванням на підготовчий та завершальний етапи. Визначені рівні передбачають не тільки відображення залишків та оборотів по рахунках у визначених формах звітності, а й її подання до державних інституцій податкової та статистичних служб.

Актуальним на часі є подання фінансової звітності засобами електронного зв'язку використовуючи рубрику «Електронна звітність» через Е-кабінет із застосуванням логотипів «S» при поданні до органів Державної статистики та «J» при поданні звітності в органи Податкової служби України разом із декларацією з прибутку підприємств. Разом з тим, фінансова звітність що підлягає розміщенню на офіційному сайті згідно бухгалтерського законодавства має обов'язково бути підтверджена незалежним аудитом.

Третій рівень перетворень зумовлений створенням сприятливого середовища та належної інформації для прийняття управлінських рішень на основі обрахунку фінансових показників та їх аналізу, недопущення антикризових явищ у бізнесі, а відтак, і післявоєнної відбудови економіки країни. Так, у наукових доробках О. М. Панченко, О. М. Мельник стверджується що: «існуюча в Україні модель обліку концептуально побудована на засадах прийнятих відповідно до МСФЗ, зокрема, варіативності методів та процедур обліку та самостійності господарюючих суб'єктів щодо їх вибору задля цілей управління» [7].

Досліджуючи фінансову звітність як основу інформаційного забезпечення фінансового менеджменту Захарова Н. Ю. стверджує що «прийняті на її основі рішення повинні врегулювати основні аспекти, що стосуються фінансово-господарської діяльності підприємства, зокрема стабілізації його фінансового стану в цілому та у розрізі окремих його елементів (фінансової стійкості, ліквідності, прибутковості і ділової

активності), підвищення рівня фінансової безпеки, використання потенційних можливостей щодо підвищення якості управління окремими об'єктами, видами та напрямками діяльності»[1]

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Отже проведене дослідження впливу зовнішніх та внутрішніх чинників на фінансову звітність дає змогу зробити висновки про залежність фінансової звітності від динаміки правових змін у веденні обліку та формуванні звітності. Феномен фінансової звітності в Україні полягає в тому що він має потрійну природу. З одного боку, фінансова звітність виконує завдання стабільного інформаційного потоку. З іншого боку, виконує завдання підсумування процесу обліку та відображення результатів у звітності як навігатора. В умовах різноманітності використання стандартів різних типів система звітності працює як «інноватор», який безпосередньо бере участь у наданні інформації для прийняття ефективних рішень.

Організаційна послідовність формування фінансової звітності досить складний процес що регулюється бухгалтерським законодавством. Організаційний процес являє собою чітку послідовність формування фінансової звітності через визначені дії з узагальнення даних бухгалтерського обліку з метою оприлюднення інформації в законодавчо визначених формах. Форми фінансової звітності це структуризовані таблиці затверджені в законодавчому порядку, що відображають грошове вираження активів і пасивів та результативний підсумок між доходами та витратами підприємства.

Формування фінансової звітності можна представити як законодавчу та наукову упорядкованість інформаційних потоків, щодо фінансового стану та результатів діяльності бізнесу, які використовуються зовнішніми і внутрішніми користувачами для прийняття ефективних інформативних, інвестиційних та управлінських рішень на національному, європейському та міжнародному рівнях.

Подальшого дослідження потребує деталізація облікових інструментів що мають суттєвий вплив на кількість форм фінансової звітності.

Література

1. Захарова Н. Ю. Фінансова звітність як основа інформаційного забезпечення фінансового менеджменту підприємств Scientific papers of Dmytro Motornyi Tavria state agrotechnological university (economic sciences). 2019. № 1. - С. 20-28.
2. Іванчук Н. В. Фінансова звітність як джерело інформації для аналізу фінансового стану підприємства. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Економіка*. 2020. № 18. С. 57-61.
3. Ловінська Л. Г. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в умовах воєнного стану в Україні. *Фінанси України*. 2022. № 4. С. 92-106.
4. Мартинюк Г. Трансформаційні перетворення фінансової звітності в контексті євроінтеграційного вектору розвитку України. *Збірник праць учасників ІХ Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Фінансові інструменти регіонального розвитку» (27 жовтня 2023 р.)*. Житомир: Поліський національний університет, 2023. С 65-67.
5. Марущак Л. Фінансова звітність як елемент системи управління підприємством. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2021. Вип. 2. С. 128-135.
6. Овсюк Н. В. Фінансова звітність як основне джерело інформації про діяльність підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 11(1). С. 27-30.
7. Панченко О. М. Фінансова звітність та план рахунків: напрямки гармонізації в умовах впровадження. *Ефективна економіка*. 2023. № 11. http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2023_11_66.
8. Пилипенко О. Прогнозована фінансова звітність за МСФЗ в умовах воєнного стану. *Економіка. Управління. Інновації. Серія : Економічні науки*. 2023. Вип. 1 Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2023_1_10. Дата звернення 11.11.2024.

9. Позняковська Н. М. Фінансова звітність малого і середнього бізнесу: Україна та світовий досвід. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки.* 2020. Вип. 4. С. 269-281.

10. Костишин Н. Обліково-податкова система в умовах воєнного стану: як діяти та, які наслідки *Вісник економіки.* 2022. Вип. 2. С. 99-110.

11. Шеверя Я. В. Фінансова звітність у системі інформаційного забезпечення прийняття стратегічних рішень: проблеми і перспективи розвитку в Україні. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка.* 2021. Вип. 2. С. 71-81.

References

1. Zakharova, N.Yu. (2019), "Financial statements as a basis for information provision of financial management enterprises", Scientific papers of Dmytro Motornyi Tavria state agrotechnological university (economic sciences), vol. 1, pp. 20-28.

2. Ivanchuk, N.V. (2020), "Financial statements as an information source for the financial condition analysis at the enterprise", *Naukovi zapysky Natsional'noho universytetu "Ostroz'ka akademiia". Seriiia : Ekonomika*, vol. 18, pp. 57-61.

3. Lovins'ka, L.H. (2022), "Accounting and financial statements in the conditions of martial law in Ukraine", *Finansy Ukrainy*, vol. 4, pp. 92-106.

4. Martyniuk, H. (2023), "Transformational transformations of financial reporting in the context of the European integration vector of Ukraine's development", *Zbirnyk prats' uchasnykiv IX Vseukrains'koi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii «Finansovi instrumenty rehional'noho rozvytku» (27 zhovtnia 2023 r.)*.: Polis'kyj natsional'nyj universytet, Zhytomyr, pp. 65-67.

5. Maruschak, L. (2021), "Financial statements as an element of the enterprise management system", *Sotsial'no-ekonomichni problemy i derzhava*, vol. 2, pp. 128-135.

6. Ovsyuk, N.V. (2021), “Financial statements as the main source of information on the enterprise activity”, *Ekonomika. Finansy. Pravo*, vol. 11 (1), pp. 27-30.
7. Panchenko, O.M. (2023), “Financial reporting and chart of accounts: directions of harmonisation in the context of implementation of IFRS”, *Efektivna ekonomika*, vol. 11, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2023_11_66 (Accessed 11 Nov 2024).
8. Pylypenko, O. (2023), “Forecast ifrs financial statements in conditions of maritime”, *Ekonomika. Upravlinnia. Innovatsii. Seriiia : Ekonomichni nauky*, vol. 1, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2023_1_10 (Accessed 11 Nov 2024).
9. Pozniakovs'ka, N.M. (2020), “Financial statements for small and medium-sized entities’: Ukraine and world experience”, *Visnyk Natsional'noho universytetu vodnoho hospodarstva ta pryrodokorystuvannia. Ekonomichni nauky*, vol. 4, pp. 269-281.
10. Kostyshyn, N. (2022), “The accounting and tax system under martial law: how to act and what the consequences are”, *Visnyk ekonomiky*, vol. 2, pp. 99-110.
11. Sheveria, Ya.V. (2021), “Financial reporting in the system of information support for making strategic decisions: problems and prospects for development in Ukraine”, *Naukovyj visnyk Uzhhorods'koho universytetu. Seriiia : Ekonomika*, vol. 2, pp. 71-81.

Стаття надійшла до редакції 15.11.2024 р.